

Putnu pētījumu metodes

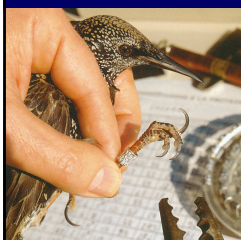
Ekoloģija

J. Priednieks 2013

Ekoloģisko pētījumu mērķi

- Ligzdošanas un barošanās vietu noskaidrošana
- Teritorijas, pārvietošanās
- Demogrāfija (produktivitāte, mirstība, populācijas vecuma grupu nozīme)
- Migrācijas
- Vispārīgo ekoloģisko likumsakarību pētījumi, izmantojot putnus kā modeļus
- Iezīmēšanas un kontrolķerumu iespēja, mirstības un dzīves ilguma nozīme

Putnu gredzenošana

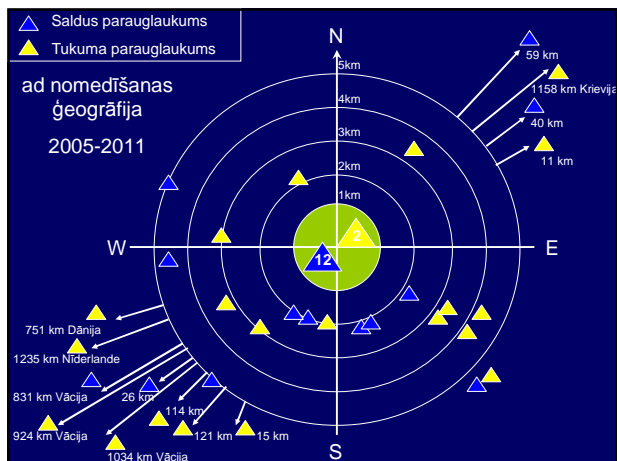

Metodes

- Mazuļu gredzenošana
- Perējošo mātīšu ķeršana uz ligzdām
- Nomedīto ūdensputnu reģistrācija

Pīļu mazuļu gredzenošanas metode

Iežogoti parauglaukumi – metode lielā ķīra vairošanās sekmju pētīšanai

Reto un apdraudēto putnu sugu izpēte

Gredzenošanas rezultāti (M. Strazda dati)

- Attēlā redzamais putns ar gredzenu OACV
 - gredzenots 27.06.2002. gadā Lustūžkalnā, ĶNP
 - gredzens nolasīts Hamadya dīķos Izraēlā 14.10.2007.
- 15.10.2007. Tiraz Tzvi dīķos Izraēlā nolasīts gredzens putnam, kas gredzenots 26.06.1981. Latvijā, pie Ventspils, Tvarskalna ligzdā
- Tas ir vecākais pagaidām zināmais dzīvojošais melnais stārķis - viņa(s) vecums bija vismaz 26 gadi

Gredzenoti 2.07.08. Krustcelēs (M. Strazds)

Izmantotās metodes

- Atrasto nesekmīgo (vanckaru/neizšķīlušos) un saspiesto olu ievākšana un mērīšana (olas garums, platums, svars, čaumalas biezums un svars)

Foto: Santa Grīblate

Izmantotās metodes

(S. Grīnblates pētījums par DDT melno stārķu olās)

- Ķīmisko savienojumu analīze, izmantojot gāzu hromatogrāfijas - maspektrometrijas metodi (GH-MS)
- Iegūtie dati apstrādāti, izmantojot parametriskās statistiskās metodes programmā MS Excel un R

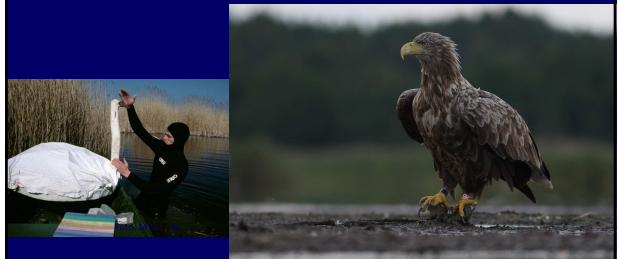

Foto: Agnese Kukāre

Jūrasērgļa ekoloģijas pētījumi (J. Ķuze)

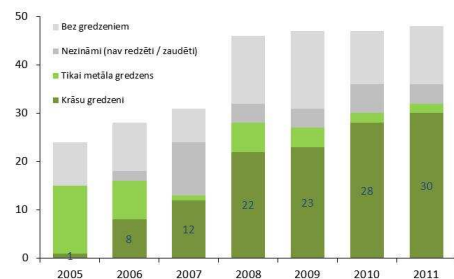
Lai nolasītu gredzenus, nereti jābūt ļoti radošam...
(J. Ķuzes pētījumi par jūrasērgli)

Zaļo vārnu pētījumi (E. Račinskis)

Ligzdojošās zaļās vārnas ar gredzeniem

**Treilkameras – ekonomiska un efektīva pētījumu metode
(J. ķuzes foto un pētījums)**

Telemetrija

Svarīgi jautājumi, kas jāņem vērā, plānojot putnu sugas ekoloģijas pētījumus

- Ir jāapzina viss šim zināmais un pašiem jāiegūst pieredze ar konkrēto sugu
- Ir jāspēj individuāli iezīmēt gan vecos putnus, gan mazuļus, maksimāli novēršot pētniecisko aktivitāšu ietekmi uz ligzdu un mazuļu izdzīvotību, konkrēto pāru ligzdošanas sekmēm (tam nepieciešama pieredze!)
- Jādara viss iespējamais, lai tālākajā pētījuma gaitā iegūtu iespējami vairāk ziņojumu/novērojumu/ierakstu par iezīmētajiem putniem, lai izsekotu to pārvietošanos, uzturēšanās ilgumu noteiktās vietās, biotopos (tai skaitā migrāciju laikā). Cīņu pētnieku, arī citās valstīs, mediju un sabiedrības informēšana un iesaiste nereti ir ļoti būtiska
- Populāciju demogrāfiskie rādītāji ir kritiski svarīgi, bet ar to ir par maz – jānoskaidro, kāpēc tie ir tādi, kā ir!